

theater für junges publikum
théâtre jeune public
teatro per il giovane pubblico

association suisse
du théâtre pour
l'enfance et la jeunesse

astej
c/o junges schauspielhaus zürich
giessereistrasse 5
ch-8005 zurich
tél. +41 44 258 75 15
info@astej.ch
www.astej.ch

Uffizi federal da cultura
Post da stab direcziun
Hallwylstrasse 15
3003 Berna

Turitg, ils 19 da settember 2014

Posiziun da l'astej areguard il sboz da la missiva davart la promoziun da la cultura per ils onns 2016–2019 (missiva da cultura)

Stimadas dunnas, stimads signurs

Ils commembers da l'Associaziun svizra dal teater per uffants e giuvenils (astej) beneventan e sustegnan il sboz preschent da la missiva da cultura 2016–2019 en sias ponderaziuns e finamiras fundamentalas. E quai betg mo perquai che l'associaziun vegn menziunada cun num en las organisaziuns culturalas che duain vegnir sustegnidas, mabain surtut perquai che las finamiras e las orientaziuns essenzialas da questa missiva da cultura correspundan a quellas da l'associaziun astej.

*«Organisaziuns culturalas èn partenarias impurtantas da l'Uffizi federal da cultura (UFC) areguard la concepziun e la realisaziun da las finamiras centralas da la politica culturala da la Confederaziun.»
(p. 94)*

L'astej prenda la medema posiziun sco Suisseculture, ACT e ktv che s'expriman per in barat instituzionalisà tranter ils divers partenaris dal dialog cultural naziunal, pia tranter autoritads da citads, da chantuns e da la Confederaziun, sco era da federaziuns ed organisaziuns dal sector cultural. En quest senn vul l'astej far in pèr dumondas che sa basan sin la lavur quotidiana da ses commembers en il sector da la lavur da teater professiunala per in public giuven. Questas dumondas gidan a concretisar e rinforzar las posiziuns en questa missiva da cultura. Cunquai ch'ellas duain entrar en il dialog cultural naziunal, tanschan ellas pli lunsch ch'il 2019 e prendan en mira in ulteriur avegnir.

Ina solidaritad sociala

Igl è fitg allegraivel e da confermar quant impurtants che l'avegnir da la societad e la contribuziun d'art e cultura vegnan ad esser tenor l'analisa dal conturn (1.4.).

Sco associaziun culturala che s'engascha per ils interess cultural-estetics d'umans giuvens, pledain nus d'ir in pass vinavant e da dar in stadi exclusiv a las proximas generaziuns.

Uffants e giuvenils stattan ils proxims onns e decennis davant incumbensas e sfidas fitg particularas. Il svilup da la communitad sociala dependa decisivamain dal fatg co che uffants e giuvenils emprendan d'enconuscher oz la societad, co ch'els percepeschan la responsabladad sociala tar ils creschids e co ch'els èn prontos da la surpigliar sezs per daventar realisaturas e realisaturs da l'avegnir.

L'incumbensa dals responsabels politics dad oz en tut ils secturs è da crear premissas per quai e

d'intermediar e render receptibla l'identitad sociala.

L'art e la cultura contribueschan decisivamain a quai. En quel regard èn uffants e giuvenils adressats, public ed acturs da la cuntrada culturala dad oz. Els emprendan d'enconuscher ussa la societad e la convivenza umana e quai marca lur acziuns oz – e damaun.

Che la Svizra ha realisà questas incumbensas e ch'ella s'occupa da las pretensiuns che resultan, sa manifestescha en il fatg che la «cunvegna davart ils dretgs da l'uffant» (convenziun dal dretg d'uffants NU) dals 13-12-1996 è vegnida approvada da l'Assamblea federala ed è entrada en vigur per la Svizra ils 26-03-1997. En quella cunvegna èsi scrit che uffants han in dretg ad art e cultura.

La politica culturala actuala e futura è per consequenza obligada als dretgs fixads en la cunvegna. La «Charta dals dretgs da l'uffant ad art e cultura» formulescha 18 princips ch'èn la basa da la lavur culturala per e cun uffants e che suttastritgan sia rolla centrala en process da furmaziun.

Per pudair premetter l'enconuschientscha da la charta en l'avegnir tar responsabels politics proponin nus d'aggiuntar il text sco annexa a la missiva da cultura (vesair annexa).

L'astej pretenda che la missiva da cultura 2016–2019 (ed era las sequentas) dettia in agen spazi al fatg politic «Charta dals dretgs da l'uffant ad art e cultura». Mesiras en la politica culturala sin nivel federal, sin nivel chantunal e sin nivel municipal e communal ston s'orientar e sa mesirar a quai.

La varietad culturala

Per l'ina ston ins renconuscher che lavur da teater professionala per in public giuven na vegn betg da sasezza considerata sco ina sparta separada, mabain ch'ella è obligada a las medemas premissas da produenziun e da preschentaziun sco in teater professional per in public creschì.

Malgrà quai datti tuttina era particularitads che sa resultan pervia dal public giuvenil areguard l'elavuraziun, la derasaziun e l'intermediaziun da questas purschidas da teater resp. dals eveniments artistics da tut ils genres che sa drizzan er ad in public giuven. En la missiva preschenta cumpara l'adressat giuven però mo en lieus tshernids, sco p.ex. en «activitads da kino specificas per giuvenils».

En tut il mund sa furman dapi il 1965 adina puspè associaziuns da teater naziunalas che sa fatschentan dals interess d'in public giuven e che s'engaschan per ina varietad da furmas da teater per umans giuvens. L'ASSITEJ, l'associaziun internaziunala dal teater per uffants e giuvenils, ha oz var 80 centers naziunals en tut ils continents.

L'astej sco represchentanza dals interess dal public giuven en Svizra è vegnida fundada il 1972 e dispona d'experientschas e da visiuns. Quellas sa furman surtut pervi dal contact e dal barat cuntinuà entaifer l'associaziun naziunala cun sias diversas regiuns linguisticas e culturalas da la Svizra sco era cun ils partenaris internaziunals.

L'astej s'engascha per la finamira da dar atenziun speziala al public giuven en tut las spartas d'art, cunquai che uffants e giuvenils n'han nagins lobists en quests lieus e ch'els èn adina dependents da partenaris creschids e da lur engaschament.

En diversas alineas da la missiva da cultura 2016–2019 vegni discurre da la varietad da la lavur culturala. Da l'autra vart vegnan singulas spartas tractadas a moda prioritara e numnadas explicitamain. Il teater è en quel regard sutrepreschentà. Furmas da teater actualas da gronda influenza sco il teater d'objects, il teater da figuras ed il teater sautà per in public giuven na vegnan gnanc menziunadas. E quai cumbain che las finamiras, sfidas e mesiras da promoziun numnadas per il sector dal teater per in public giuven sa chapeschan oz gia da sasez. Las mesiras existentas ston

esser garantidas era vinavant ed a medem temp ston vegnir pussibilitads spazi e cundiziuns per in ulteriur svilup che correspundan a las necessitads socialas che sa midan. Gist ils giuvenils ston sentir la cuntinuitad, segirtad e fidadad per pudair sviluppar e mantegnair la confidenza en ina societad, per la quala questa generaziun è impurtanta.

Ultra da quai na corresponda ord vista da l'art per in public giuven la separaziun stricta da las spartas betg pli a la pratica. Ella è cuntrari marcada dad eveniments artistics che cumpiglian pliras spartas. Quai s'exprima tranter auter en il fatg che festivals internaziunals sco «Blickfelder – Künste für ein junges Publikum», «Schöne Aussicht», «schäxpir» e «Szene Bunte Wähne», als quals èn represchentads regularmain era gruppas svizras, n'èn betg pli stgets festivals da teater. Els preschentan tut las furmas da l'art figurativ per in public giuven: saut, drama, teater cun musica, teater d'objects, teater da figuras e projects interdisciplinars.

L'astej s'engascha per in tractament equivalent ed interdisciplinar da tut las spartas sut l'aspect dal public giuven en ina missiva da cultura federala. La globalisaziun è ina sfida per promover la varietad culturala. Perquai dovra gist er in public giuven questa varietad.

La participaziun culturala

En il teater per in public giuven sa chapescha la participaziun culturala dapi decennis da sasez (il 1993 è p.ex. vegnì reconuschì cun il premi da l'ASSITEJ tudestga la direcziun da studi pedagogia da teater da l'Academia da teater da Turitg da quella giada sco offerta da scolaziun en il sector intermediaziun).

L'astej va cumpletmain d'accord cun la posiziun da l'Associaziun intermediaziun da cultura Svizra davart il sboz da la missiva da cultura 2016-2019.

Nus beneventain ordvart che la «participaziun culturala» ad art e cultura duai en l'avegnir vegnir extendida e promovida en tut las spartas, tut las generaziuns e tut las classas da la populaziun cun impunder ulteriurs meds finanzials.

L'astej sco associaziun da teatrists professionals suttastritga però da betg tralaschar la promoziun e l'ulteriur svilup da la producziun artistica profesionala. Quai è ina premissa per las pussaivladads d'intermediaziun e participaziun.

Il champ da la participaziun culturala è vast e cumpiglia t.a. la recepziun activa d'art e cultura. Tant l'educaziun da l'intelletg sco era la scolaziun da la capaciad da percepir ed il svilup da l'orientaziun a las valurs èn da gronda impurtanza en la lavur artistica profesionala. Il sforz intellectual ed emoziunal duai vegnir percepi dal public sco util e perceptibel. Art e cultura contribueschan fermamain a sviluppar questas qualificaziuns centralas ch'ils giuvenils dovran per dumagnar lur mintgadi, però surtut era per concepir lur avegnir. Furmaziun culturala sa resulta da trais process colliads in cun l'auter: pratitgar – recepir – reflectar. Il public duai vegnir involvi en l'elavuraziun e la realisaziun da process artistics e viver activitads artisticas. Quai permetta pussaivladads da sa scuntrar. Ils lieus d'emprender extrascolars en il sector dal teater per uffants e giuvenils ston vegnir rinforzads sco centers da producziun e recepziun.

La dialectica tranter la producziun e la recepziun d'art è francada en la Charta dals dretgs da l'uffant ad art e cultura – in ulteriur motiv per numnar ella en il rom da la missiva da cultura.

L'astej sa metta decididamain cunter in svilup che sminuescha la promoziun da la pratica artistica en favur d'in svilup e schlargiamet d'ina pratica d'intermediaziun e participaziun.

A questa circumstanza ha l'astej renvià gia en in'anteriura posiziun areguard il sboz da la missiva da cultura (23-12-2013).

L'astej s'exprima per l'idea che l'art avria spazis, en ils quals la complexitad da noss mund è il tema che vegn intercuri en numerusas variantas e perspectives – era per l'adressat giuven. Ella

duai intimar e provocar cun ses agens meds estetics. En quest senn pretenda ella insatge dal public. Gist er il public giuven duai vegnir pledentà entras ina recepziun activa en ses potenzial creativ. L'astej propona da crear in cussegl consultativ spezialisà che po rinforzar las structuras ed iniziar ed evaluar raits culturalas tranter scolas ed instituziuns extrascolaras.

La promoziun da la generaziun giuvna

Ina gronda impurtanza ha en il sboz preschent la promoziun da la generaziun giuvna artistica en tut las spartas cun il focus sin la midada da la scolaziun a l'entrada en la vita professiunala. Questa midada vegn sustegnida fermamain da l'astej.

Supplementarmain als aspects numnads sa resultan dals process d'acquirir artistas ed artists giuvens che sa drizzan ad in public giuven – independentamain dal gener artistic –, particularitads che duessan vegnir resguardadas en il sboz. Igl è en l'interess da l'entira societad, sche las artistas ed ils artists ils pli creativs, capabels ed engaschads lavuran era per il public giuven. Las cundiziuns da lavur ston esser las medemas, independentamain dals adressats ed i duessan vegnir creadas premissas per pudair emprender savida supplementara davart las particularitads da la psicologia da svilup e las experientschas da recepziun dal public giuven.

L'astej s'engascha ch'ils interess specifics da la generaziun giuvna da teatristas e teatrists per in public giuven vegnian promovids spezialmain en in dialog stretg cun teatristas e teatrists che han in'experientscha professiunala da blers onns.

La lavur culturala a l'exteriur

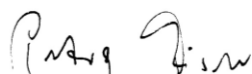
Tant en la «promoziun dal barat cultural en Svizra» sco er en la «collavuraziun instituziunala e las mesiras per intermediar e promover la cultura svizra a l'exteriur» mancan a l'astej ils exempels concrets dal sector dal teater per in public giuven.

L'astej è vegnida fundada gist cun la finamira da sa colliar cun raits che han in focus internaziunal. Ella fa part da l'associaziun internaziunala ASSITEJ e tgira contacts cun ils pajais vischins e cun tut il mund.

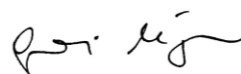
L'astej s'engascha en in mund adina pli global per la ballantscha tranter la lavur naziunala ed internaziunala. Gist la tenuta relativamain cumprovada da la Svizra da vulair esser «in'insla» amez l'Europa pretenda da surpigliar responsabladad en il rom internaziunal.

Il teater porscha cun ses impuls da basa ludic ina plattforma per il pensar ed agir en variantas. Il teater permetta da midar perspectives e puncts da vista, lavura cun linguas independentas dal pled ed observa cun sia metoda collectiva da producir e recepìr manieras dal tutfatg democraticas. Per teatristas e teatrists che sa drizzan ad in public giuven èsi exnum necessari dad er avair in barat internaziunal davart «plazzas da gieu intellectualas» ch'èn da chasa en il temp actual da quest public giuven.

Per la gruppa strategica ASSITEJ Svizra ¹:

Petra Fischer, pledadra

Gabi Mojzes, pledadra

¹ **ASSITEJ Svizra:** la gruppa strategica ASSITEJ Svizra, legitimada da la radunanza generala da l'astej il mars 2014, lavura vi d'ina nova orientaziun e reorganisaziun da l'associaziun.

